

**Samen Maken
We Flevoland**

Verslag van vierde editie Regiodag

Samen aan de Slag

31 oktober 2025

Samen Maken We Flevoland

Op vrijdag 31 oktober 2025 vond de vierde editie van de Regiodag Samen aan de Slag plaats in de Koningshof op Urk. Ruim 160 deelnemers kwamen samen om te luisteren naar inspirerende FlevoTalks, met elkaar in gesprek te gaan over de toekomst van Flevoland en de gezamenlijke opgaven die voor ons liggen. De dag werd afgesloten met een levendig panelgesprek en een informele borrel, waar volop werd nagepraat en genetwerkt.

Verbinden, Verrijken en Vieren

Het centrale thema van de dag – Verbinden, Verrijken en Vieren – kwam op verschillende manieren tot leven. De bijeenkomst bracht een brede vertegenwoordiging bijeen van maatschappelijke organisaties, ondernemers, volksvertegenwoordigers, bestuurders en medewerkers van de Flevolandse gemeenten, het waterschap Zuiderzeeland, provincie Flevoland en het Rijk.

De plenaire sessie werd gestart met sfeervolle muzikale klanken van Matthias en Gerben Schenk en Sjoert de Boer. Stadsdichter Cornelis Kapitein droeg meerdere gedichten voor, geïnspireerd op de tentoonstelling Urk 2050, die recent op Urk te zien was. “Zet geen punt maar een komma zodat je verder kunt praten. Spreek dezelfde taal, maak een concreet plan, durf te falen maar vang elkaar op en ga samen weer door. Sta op als je valt, blijf niet liggen.”; waren enkele van zijn uitspraken die later op de dag steeds terug te horen waren.

Ook dagvoorzitter Jeroen Smit haakte in op de treffende uitspraak: “Zet een komma en geen punt, want dan kun je verder. Verder in gesprek met elkaar.” Daarmee onderstreepte hij het belang van verbinding: om als regio samen te werken, moeten we niet alleen successen vieren, maar ook in moeilijke tijden de verbinding blijven zoeken. Verrijken doen we door elkaars perspectieven te benutten en samen te bouwen aan een veerkrachtige regio.

Welkomstwoord door Hein van der Loo

Hein van der Loo, voorzitter van Samen Maken We Flevoland en burgemeester van Almere, opende de dag met een warm welkom aan alle aanwezigen. Hij benadrukte de kracht van samenwerking binnen de regio. De zes Flevolandse gemeenten, Waterschap Zuiderzeeland en de provincie Flevoland werken samen onder de vlag van Samen Maken We Flevoland.

Hij deelde ook een persoonlijke observatie bij zijn aankomst op Urk:

“Toen ik hier vanochtend Urk binnenreed, dacht ik als burgemeester van de grootste stad van de regio: wat een bedrijvigheid! Echt ongekend. Urk loopt op dat vlak voor op steden als Almere en Lelystad, waar nog veel economische ontwikkeling nodig is om mensen dichtbij huis te laten werken en files richting Amsterdam te voorkomen.”

Van der Loo prees Urk als een kleine gemeente met grootse daadkracht:

“Urk is misschien klein in oppervlakte, maar groots in ondernemerschap. Het dorp weet zich telkens opnieuw aan te passen aan veranderende tijden. De inpoldering en het verdwijnen van de Zuiderzee waren ingrijpende gebeurtenissen, maar kijk eens waar Urk nu staat.”

Samenwerking Rijk en Regio – toelichting door Philippe Spapens

Philippe Spapens, programmadirecteur Rijk-Regio, gaf een toelichting op de samenwerking tussen het Rijk en de regio Flevoland. Hij nam de deelnemers mee terug naar het begin: de totstandkoming van de Strategische Agenda Flevoland (SAF), gevolgd door een uitvoeringsagenda met concrete afspraken over wat we doen en wanneer. In 2025 is deze agenda geactualiseerd om de afspraken aan te scherpen en beter aan te laten sluiten op de actualiteit.

Spapens benadrukte dat uit de Voortgangsrapportages blijkt dat Rijk en Regio samen goed aan de slag zijn. Dat er in de samenwerking tussen Rijk en regio in 2025 is geïntensiveerd. Er is regelmatig bestuurlijk en ambtelijk overleg en er zijn meerdere werkbezoeken afgelegd. Door deze contacten wordt ook inzet van het Rijk in de regio ondersteund en versterkt. Dit heeft geleid tot de komst van een nieuwe Rijksdienst naar Flevoland met nieuwe werkgelegenheid.

Tegelijkertijd blijven er stevige opgaven. Zo is het woningbouwvraagstuk urgent: Flevoland kan snel en veel bouwen, maar loopt vast op infrastructuur en financiering. Ook zijn er zorgen over zorgvoorzieningen, netcongestie en de noodzaak tot banengroei. De komst van Defensie naar de regio biedt kansen, maar vraagt ook om zorgvuldige afwegingen.

Tot slot wees Spapens op het belang van toekomstbestendige keuzes in de ruimtelijke inrichting. Provincie en waterschap hebben een afwegingskader opgesteld voor bodem en water waarover bij een vorige Regiodag eerste gedachten over gedeeld zijn. De werksessie vandaag zal net als de andere werksessies weer input opleveren voor vervolgstappen.

Vragen over de samenwerking of de agenda? Het kernteam staat open voor contact via secretariaat@kernteamrf.nl.

FlevoTalks

**FlevoTalk door Liane Wolfert (directeur LWPC) –
Van tegenslag naar betekenisvolle samenwerking**

In een persoonlijke en krachtige FlevoTalk deed Liane Wolfert haar verhaal over veerkracht, verbinding leggen en de kracht van samenwerking. Na een periode van verlies – een scheiding, het verlies van haar baan en het uit huis gaan van haar kinderen – stelde ze zichzelf de vraag: wie ben ik nog? Vanuit dat dal maakte ze een radicale keuze: nooit meer werken voor een baas, nooit meer energie verliezen aan mensen die haar leeg trokken – en, met een knipoog, nooit meer aan de man.

Zij wilde anderen ook de hulp en steun bieden die zij zelf in de moeilijke tijd nodig had gehad. Die keuze leidde tot het opzetten van impactvolle initiatieven zoals WachtVerzachter, OpenJeHart en Mantelkring, inmiddels actief in meer dan tien gemeenten. Deze projecten bieden steun aan mensen die zich eenzaam voelen, mantelzorgers die overbelast zijn, en jongeren en ouderen die wachten op psychische hulp. De sleutel tot succes? Volgens Liane is dat samenwerken op basis van vertrouwen, gelijkwaardigheid en het besef dat je samen verder komt dan alleen. Geen concurrentie, maar aanvulling en versterking.

Haar oproep aan bestuurders was helder: toon lef, kies voor verbinding en bouw samen aan een veerkrachtige samenleving.

**FlevoTalk door Chris Bruijn (Directeur KernGezond, voorzitter
Paramedisch Platform Flevoland) – Gezondheid als gezamenlijke droom**

Chris Bruijn deelde in zijn FlevoTalk hoe een persoonlijke tegenslag de basis werd voor een nieuwe maatschappelijke missie. Als topsporter moest hij zijn waterpolo droom vroegtijdig opgeven door een blessure. Die ervaring leidde tot een nieuwe ambitie: een plek creëren waar iedereen – niet alleen topsporters – toegang heeft tot goede zorg en de kans om gezond te leven.

Zijn verhaal liet zien hoe de focus verschoof van het leveren van zorg naar het bevorderen van gezondheid. Daarbij benadrukte hij het belang van domein overstijgende samenwerking, in lijn met de actuele regioplannen. Met de metafoor van topsport en inzichten uit zijn huidige onderzoek, onderstreepte hij dat een gezamenlijke droom alleen werkt als die concreet is: met duidelijke rollen, afspraken en het vermogen om door te zetten, juist als het moeilijk wordt. Samenwerken vraagt de inzet van het hele team en ieder vanuit zijn/haar eigen rol. En als het niet goed loopt dan is het aan het hele team om de schouders er onder te zetten.

Hij geeft ons een motto mee: laten we als één team bouwen aan sterke gemeenschappen waarin iedereen de kans krijgt om gezond te zijn.

FlevoTalk door Eva Flantua en Robin Vroom – Verbinden via lokaal voedsel

Eva Flantua en Robin Vroom – gastronom, ondernemer bij Flevour en directeur van Stichting 'n Wilde Keuze – vertelden hoe goed eten kan bijdragen aan een betere wereld. Volgens hen begint die verandering op ons bord. In hun FlevoTalk deelden zij hoe lokaal voedsel een krachtig middel is om verbinding te creëren tussen mensen uit totaal verschillende werelden: boeren, bestuurders, kunstenaars, studenten.

Voedsel fungeert als een gezamenlijke taal, waarin geen 'juiste manier' bestaat. Diversiteit is juist de kracht van een gezond systeem én van samenwerking. Een krachtig voorbeeld was het ritueel van het breken en delen van lokaal brood – een ervaring die voelbaar maakte dat verbinding altijd vóór efficiëntie komt.

Kortom: gebruik lokaal voedsel als middel om samenwerking te versterken en samen te bouwen aan een veerkrachtige provincie.

Als afsluiting kregen alle deelnemers een smakelijke traktatie.

Workshops

1. Workshop: Afwegingskader water en bodem

Jelmer van der Neut, adviseur bodem en ondergrond

Water en bodem vormen de fundamenteën van onze leefomgeving, maar staan onder druk door klimaatverandering, bodemdaling en de groeiende ruimtebehoefte.

Tijdens deze workshop werd de eerste versie van een *afwegingskader* gepresenteerd: een hulpmiddel om ruimtelijke keuzes te maken die bijdragen aan een leefbaar en toekomstbestendig Flevoland.

Het afwegingskader werkt op drie niveaus:

1. **Locatiekeuze:** ruimtegebruik afstemmen op de eigenschappen van het bodem- en watersysteem.
2. **Inrichting:** gebieden fysiek aanpassen om water beter vast te houden en te verwerken.
3. **Gebruik:** duurzaam omgaan met bodem en water en gericht op behoud van kwaliteit en beschikbaarheid.

Aan de hand van een spons als metafoor werd het belang van een veerkrachtige bodem inzichtelijk gemaakt. Ook werd toegelicht hoe technische maatregelen (gemalen en sluizen), natuurlijke oplossingen en veranderend gebruik, samen kunnen bijdragen aan een robuust systeem.

Vervolgens gingen de deelnemers in themagroepen (landbouw, wonen, natuur) aan de slag met deze drie 'knoppen'. De gesprekken leverden waardevolle inzichten op:

- **Landbouw:** de balans tussen rendabele bedrijfsvoering en duurzame investeringen vraagt om collectieve keuzes en betaalbare oplossingen.
- **Wonen:** bouwen vraagt om een lange termijnvisie en stevige ondergrond; hoogbouw kan een optie zijn, maar niet overal passend.
- **Natuur:** er is behoefte aan een gedeeld begrip van wat 'natuur' is; natuurlijke ontwikkeling kan zowel technisch als geleidelijk plaatsvinden.

Belangrijkste opbrengst: het gesprek zelf. Door samen te verkennen hoe we keuzes maken en welke effecten die hebben, groeit het bewustzijn en ontstaat ruimte voor integrale samenwerking.

Een treffende afsluiter van de sessie: "We zagen alles als komma!" als antwoord op de vraag of iedereen zich in de gevonden oplossingen kon vinden – een knipoog naar het idee dat het gesprek niet stopt, maar juist verder gaat.

2. Wat houdt ons tegen?

Jeroen Smit, onderzoeksjournalist en programmamaker

Onderzoeksjournalist Jeroen Smit liet zien waarom verandering vaak stukt, ondanks goede bedoelingen. Zijn centrale boodschap: wanneer mensen in hun eigen waarheid gaan geloven, stoppen ze met luisteren. Leiderschap vraagt om lef, het vermogen om buiten bestaande systemen te denken en te handelen vanuit lange termijn doelen.

Aan de hand van sprekende voorbeelden – zoals de film *The Devil Has a Name* en circulaire matrassen van Auping – benadrukte hij het belang van systeemverandering. Innovaties moeten gedeeld worden, en de overheid moet zorgen voor een gelijk speelveld waarin circulaire producten de norm worden.

Een ander inspirerend voorbeeld kwam uit zijn boek over Unilever: een marketingmanager in Vietnam moet niet alleen goed blijven presteren, maar ook samenwerken met ngo's en concurrenten om plasticvervuiling aan te pakken. "Zo ontstaat een vliegwiel: je houdt het systeem draaiende én werkt aan structurele verandering."

De oproep: werk vanuit waarden, deel kennis, en bouw samen aan een duurzame toekomst.

3. Flevoland als koploper landbouwprovincie

Pieter de Wolf, senior praktijkonderzoeker Wageningen Plant Research

Pieter de Wolf schetst de ontstaansgeschiedenis van Flevoland en de rol van landbouw in Flevoland. In deze sessie werd verkend hoe Flevoland haar rol als landbouwprovincie kan behouden én versterken in een veranderende wereld. De deelnemers gingen in gesprek over de maatschappelijke urgentie, bestuurlijke lef en uitvoeringskracht die nodig zijn om toekomstbestendige keuzes te maken.

Aan de hand van stellingen werd gediscussieerd over de positie van Flevoland als provincie voor hoogwaardige voedselproductie. De aanwezigen waren het erover eens dat de regio hiervoor uitstekende voorwaarden biedt – zoals vruchtbare grond en zoetwater – maar dat ambities op andere terreinen, zoals woningbouw en recreatie, soms ten koste gaan van landbouw.

De discussie maakte duidelijk dat het niet gaat om schaarste, maar om het slim koppelen van kansen. Tegelijkertijd werd benoemd dat regelgeving, sectoraal beleid en gebrek aan flexibiliteit belemmerend kunnen werken. Er is behoefte aan een integrale benadering waarin landbouw, energie, natuur en wonen in samenhang worden bekeken.

De conclusie: landbouw moet geen losstaand dossier zijn, maar een volwaardig en geïntegreerd onderdeel van de toekomstvisie voor Flevoland.

4. Workshop: Maakkracht

Tabo Goudswaard, Social Designer

Kunstenaar en ontwerper Tabo Goudswaard liet zien hoe maatschappelijke vraagstukken anders benaderd kunnen worden – niet als problemen, maar als ontwerp-opgaven. Hij introduceerde het concept van de systeemparadox: systemen geven mensen macht, maar beperken tegelijkertijd hun vrijheid. We zijn zélf het systeem – en dus ook in staat het anders te maken.

Goudswaard pleitte voor een nieuwe grondhouding, waarin we niet starten bij de oplossing, maar bij de waarden die we belangrijk vinden. Vanuit zijn boek *Maakkracht* presenteerde hij vijf stappen om verandering vorm te geven: agenderen, onderzoeken, voorstellen, testen en verankeren. Daarbij zijn vijf rollen essentieel: de waakhond, schatgraver, initiator, verkenner en waarmaker.

De sessie was interactief, met gesprekken over hoe je binnen organisaties ruimte creëert om vanuit waarden te werken. Ook werd besproken hoe kunst en politiek elkaar kunnen versterken, en hoe systemen soms niet verkeerd zijn, maar anders gebruikt moeten worden.

De kernboodschap: verandering vraagt lef, vertrouwen en het besef dat iedereen een maker is. “Verandering is iets van een lange adem en lef hebben”.

5. Het gemeenschappelijke organiseren

Thijs van Mierlo, adviseur in gemeenschapskracht

In deze sessie stond de kracht van samenwerking en het belang van gedeelde waarden centraal; hoe laat je het gemeenschappelijke belang meer doorwerken, boven het eigen belang? Deelnemers startten met een reflectie op hun eigen project: waar sta je nu, wat is je einddoel en wie heb je onderweg nodig? Deze persoonlijke insteek vormde de basis voor een gesprek over samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en gemeenschap.

De kernboodschap: wacht niet op Den Haag of Brussel, maar kijk om je heen. Door lokaal samen te werken en belangen in positie te brengen, ontstaat vanzelf beweging op grotere schaal. Tegelijkertijd werd erkend dat samenwerking niet altijd gelijkwaardig voelt – soms krijgt degene die het meeste bijdraagt, niet het meeste terug.

In het gesprek kwamen thema's als procedurele rechtvaardigheid, inspraak en lange termijn denken aan bod. Er werd gepleit voor meer ontmoetingsplekken zoals de Regiodag en ruimte voor inwoners die normaal niet worden gehoord.

Een deelnemer vroeg zich af: "Mag de overheid ook niet een beetje nudgen?"

6. Workshop: Spelenderwijs bouwen aan de samenleving

Lisa de Groot, programmamanager Bouwen aan de samenleving en Henk Snel, stedenbouwkundige

In deze interactieve sessie onderzochten deelnemers hoe je via spelvormen bewonersperspectieven kunt betrekken bij gebiedsontwikkeling. Onder begeleiding van Lisa de Groot en Henk Snel werd een casus uit Stedenwijk-Noord in Almere behandeld, waar een scholencluster wordt herontwikkeld tot een multifunctionele wijkvoorziening.

De deelnemers speelden in kleine groepjes een spel waarbij zij, vanuit een gekozen avatar, met behulp van thematische foto's hun visie op de wijk vormgaven. De foto's werden geplaatst op een cirkeldiagram met vijf invalshoeken, zoals sociale netwerken en subjectief welzijn. Opvallend was de nadruk op sociale cohesie, veiligheid en het belang van intergenerationeel wonen.

De sessie leverde waardevolle inzichten op, zoals de behoefte aan nabijheid van voorzieningen, het belang van een strategische visie en het leren van eerdere projecten zoals in Biddinghuizen. Ook werd aandacht gevraagd voor financiering en de rol van autonome schoolbesturen.

De conclusie: spelenderwijs samenwerken helpt om verschillende perspectieven zichtbaar te maken en vormt een waardevolle stap richting toekomstbestendige wijken.

Panelgesprek

Femke Rientsma, voorzitter Economic Board Flevoland
Adrian Los, directeur Ruimtelijke ontwikkeling Rijk
Eefke Meijerink, directeur/bestuurder Flever
Arjen Gerritsen, commissaris van de Koning

Het panelgesprek begon met een inspirerende vraag: Waar staat Flevoland in 2035? De antwoorden waren ambitieus. Femke Rientsma schetste een regio die lef en innovatie uitstraalt: “Durf groot te dromen. Niet bescheiden blijven, maar een regio creëren die mensen aantrekt.” Eefke Meijerink benadrukte de zorguitdagingen door vergrijzing en personeelstekorten: “Als mensen echt voor elkaar gaan zorgen, bespaar je 20% op zorgkosten én verminder je eenzaamheid.” Arjen Gerritsen legde de focus op werkgelegenheid: in 2035 moeten Flevolandse in hun eigen provincie kunnen werken, dankzij een sterk profiel in high-tech en moderne landbouw. “Wij bouwen niet alleen woningen, wij bouwen een samenleving.” Vanuit het Rijk temperde Adrian Los verwachtingen over infrastructuurprojecten zoals de Lelylijn: die zijn waarschijnlijk nog niet af, maar samenwerking en het benutten van Flevolands kracht zijn cruciaal.

De verkiezingsuitslag vormde een tweede gespreksonderwerp. De stemming was genuanceerd, met een duidelijke wens voor stabiliteit en samenwerking. “Ik hoop dat deze uitslag voldoende is voor een stabiel kabinet dat niet alleen problemen oplost, maar ook bouwt aan de toekomst,” klonk het. Opvallend waren de lokale verschillen in opkomst bij de verkiezingen: Urk en Noordoostpolder scoorden hoog, Almere en Lelystad bleven achter. Volgens het panel zegt dit iets over verbondenheid en vertrouwen: waar mensen zich betrokken voelen, is de opkomst hoger.

Daarna volgde de stelling: “Er is schaarste aan alles in Flevoland.” De zaal mocht ook meedoen en reageerde verdeeld. Schaarste is er zeker, maar niet op alle fronten. Het gaat vooral om zorgpersoneel, infrastructuur en voorzieningen. Tegelijkertijd heeft Flevoland unieke troeven: ruimte, kwaliteit van leven en een sterke economie. “Je hebt hier een ongelooflijk mooie kustlijn, ruimte en kwaliteit van leven. Dat zijn troeven die andere regio’s niet hebben.” Vanuit Den Haag (Adrian Los) klonk erkenning: “Er is een tafel over Flevoland waar ik elke maand naartoe word geroepen. Dat heeft geen enkele andere provincie.” Toch bleef de oproep van Femke: aandacht is niet genoeg, er moet actie komen.

De laatste stelling ging over naoberschap: “In Flevoland is meer naoberschap nodig om regionale opgaven samen te realiseren.” Door vergrijzing en personeelstekorten wordt informele hulp onvermijdelijk. “Het is geen kwestie van geld – die mensen zijn er gewoon niet.” Naoberschap is geen nostalgie, maar een nieuwe realiteit. Het vraagt om organisatie, vertrouwen en een cultuur van betrokkenheid. “Instellingen

moeten bij inwoners aan tafel gaan zitten, niet andersom.” Want, zoals een panellid afsluitend zei: “Samen kunnen we veel meer dan we denken.”

Dagvoorzitter Jeroen Smit bedankte alle panelleden en alle deelnemers voor hun aanwezigheid en de actieve bijdrage aan deze dag.

Colofon

Samen Maken We Flevoland is een samenwerking van:

Gemeente Almere

